

AINEVALDKOND “ KUNSTIAINED”

1. Valdkonnapädevus	3
2. Ainevaldkonna õppeained	3
3. Ainevaldkonna kirjeldus	3
4. Lõimingu korraldamine ainevaldkonnas	4
5. Üldpädevuste kujundamine	4
6. Läbivate teemade käsitlemine	4
7. Õppekorralduse erisused (ehk õppe kavandamine ja korraldamine)	5
8. Ainevaldkondlikud hindamise erisused	6
9. Õppekeskkonna erisused	7
10. MUUSIKA ainekava	8
1. KLASS	12
2. KLASS	12
3. KLASS	12
4. KLASS	13
5. KLASS	13
6. KLASS	14
7. KLASS	14
8. KLASS	15
9. KLASS	15
11. KUNSTI ainekava	16
1. KLASS	19

2. KLASS	20
3. KLASS	23
4. KLASS	25
5. KLASS	26
6. KLASS	26
7. KLASS	26
8. KLASS	27
9. KLASS	27

1. Valdkonnapädevus

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

2. Ainevaldkonna õppeained

Õppeaine	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
käeline tegevus	1	1,5	2	1	1	1	1	1	1

3. Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul.

Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ja kriitilise mõtlemise arendamise vahendid ning tähtis on uuriv ja leiutav looming.

Kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

- 1) kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul

on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamisoskust;

2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mistahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpilooovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argilooovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);

3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;

4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatult seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;

5) kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivseid oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

4. Lõimingu korraldamine ainevaldkonnas

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktile. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt ainuomane.

Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

- 1) teose, autori ja loomingu määratlus;
- 2) esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
- 3) ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);
- 4) nüüdisaegsed mitmemeelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms).

5. Üldpädevuste kujundamine

Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega, läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine ning järjepidev koostöö õpilase ja õpetaja vahel. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust.

6. Läbivate teemade käsitlemine

Kunstiõppes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam. Teemad „**Väärtused ja kõlblus**” ning „**Kultuuriline identiteet**” on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui kaasaja kultuurinähtustesse. Samuti väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Tähtis on noorte endi osalemine või esinemine kunstiüritustel ja näitustel.

Teemaga „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**” seondub kunstis oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunsti mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstiga seotud elukutsetega.

Läbiv teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**” on seotud kunstile omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**” lõimimine kunstiõppesse. Kunstis, eriti kaasaegses kunstis, julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskondlike protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Läbiva teemaga „**Keskkond ja jätkusuutlik areng**” toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes püüab leida lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele, pidades silmas nende jätkusuutlikkust.

Läbiva teema „**Teabe keskkond**” käsitlemisega toetatakse õpilase kujunemist infoteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat infokeskkonda ning suudab seda kriitiliselt analüüsida ja selles toimida olenevalt oma eesmärkidest ning ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetikast.

Läbiva teema „**Tervis ja ohutus**“ käsitlemisega toetatakse õpilase kasvamist vaimselt, emotsionaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline käituma turvaliselt ning kujundama tervet keskkonda.

7. Õppekorralduse erisused (ehk õppe kavandamine ja korraldamine)

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuse rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest.

Põhikoolis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, reageeritakse õpi- ja eluraskustele ning pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;
- 2) võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, rakendatakse didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 4) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi ning suunatakse tegema valikuid;
- 5) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
- 6) rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
- 7) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka võimalusel nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 8) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvutiklass; käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, looduses, raamatukogudes jm;
- 9) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

8. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemustest.

1.-3. klassis hinnatakse kunstiaineid mitteeristavalt (“AR” või “MA”).

Alates 4. klassist on hindamine numbriline, distantsõppel valminud tööd mitteeristavalt “AR”, “MA”. Üldjuhul hinnatakse valmistööd ühe hindega, mahukamate tööde puhul kahe hindega - töö käik (idee) ja detailide valmistamine (teostus).

Hinne „5“ – töö on teostatud vastavalt õppeülesandele.

Hinne „4“ – töös on üksikud detailid lõpetamata.

Hinne „3“ – töö on ilma mõjuva põhjuseta lõpetamata.

Hinne „1“ – töö on esitamata.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaiks õppijaiks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama.

Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptsiooniks.

Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma.

Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid.

Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest.

Kunstiainetes valdkonnapädevuse omandamisel on õppe jooksul oluline roll kujundaval

hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta.

Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist.

Õpitulemuste saavutamise kõrval toetatakse järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardamine.

Hinnata ja arvestada võib ka tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh olümpiaadil). Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul.

9. Õppekeskkonna erisused

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu.

Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, loovust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane.

Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele ja psühholoogilistele baasvajadustele.

Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks olemasolevad vahendid:

- 1) iseseisvaks ja rühmatööks vajalikud pinnad eri formaadis tööde tegemiseks;
- 2) valgustus tööpinna ning käte ja töövahendite puhastamise võimalus;

- 3) reguleeritava kõrgusega lauad ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalus;
- 4) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 5) videoprojektor, arvuti, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika õpetamiseks olemasolevad vahendid:

- 1) muusikategevusteks (sh rühmatööks ja liikumiseks) sobiv teisaldatav mööbel piisavalt ventileeritavas ruumis;
- 2) mitmesugused vahendid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipult, rändnoot;
- 3) musitseerimiseks vajalikud pillid: Orffi instrumentarium (rütmipillid), akustilised kitarrid;
- 4) tehnikavahendid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fonoteek, salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus, arvuti + kõlarid), videoprojektor.

10. MUUSIKA ainekava

Õppeaine kirjeldus

Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse osaoskused:

1. laulmine (üksi ja/või rühmas laulmine, õpitud repertuaari rütmiline täpsus ja võimetekohane intoneerimine, laulusõnade omandamine, diktsioon, väljendusrikkus, muusikalise kirjaoskuse rakendamine laulmisel, osalemine koolikooris, esinemine kooliüritustel ning kooli

esindamine konkurssidel, muusikaolümpiaadil, laulupäevadel ja laulupeol)

2. pillimäng (üksik ja/või rühmas pilli mängimine, muusikalise kirjaoskuse rakendamine pillimängus; suhtlemis-, koostöö- ja üksteise kuulamisoskuse arendamine)

3. muusikaline liikumine (üksik ja/või rühmas muusikaline (loov)liikumine, muusika oskussõnade mõistmine ning rakendamine muusikalises liikumises, laulumängud/eesti rahvatantsud/erinevad muusikažanrid)

4. omalooming (lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomine)

5. muusika kuulamine (kuulamisoskuse, tähelepanu, analüüsivõime ja võrdlemisoskuse arendamine; kultuuriloolised teadmised, muusika väljendusvahendid, stiilid, heliloojad ja interpreedid)

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Kooli kontserdieluse osalemine annab kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana.

Tunnivälise loometegevuse võimalused - koorilaul, solistid, ansamblid; kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötod jms.

Teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

1. tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;

2. saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguuskused;
3. kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
4. mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
5. rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmid ja pausid:

2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

II kooliaste

Õpilane:

1. tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
2. teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes –laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
3. kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
4. osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
5. suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loominguusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
6. mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
7. märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
8. leiab muusika infot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;

9. väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;

10. väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmifiguurid ja pausid:

taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

III kooliaste

Õpilane:

1. huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
2. teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
3. osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis);
4. arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
5. tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
6. väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
7. teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
8. tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
9. valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;

10. teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältused, rütmifiguurid ja pausid:

kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;

11. mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusika oskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

1. KLASS

Õpitulemused

Õpitulemused:

Laulmine

Õpilane:

1) laulab sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kogu klassiga, ansamblis ja/või üksi

2) väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot

Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)

Õppesisu:

Repertuaar

Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud; regilaulud, eesti ja teiste rahvaste laulud.

Laulmine ja laulutehnika

Laulmine *a cappella* ja saatega (klassiga, ansamblis, üksi), laulmisel loomulik kehahoid, selge diktsioon, ilmekas ja julge esitus.

3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule

4) on tutvunud laulupidude traditsiooniga

5) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes

Pillimäng

Õpilane:

1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid *ostinato*'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, tunneb rütmi- ja plaatpillide nimetusi

Muusikaline liikumine

Õpilane:

1) muusika sisu ja karakteri väljendamine

2) tunnetab/tajub liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid

3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge

Muusikaline omalooming

Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli mudilaskoori.

Interpretatsioon.

Laulude sisu mõtestamine ja meeleolu väljendamine läbi erineva dünaamika (*piano, forte*, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus.

Mõisted: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, 2-osaline ja 3-osaline taktimõõt, noodipea ja noodivars.

Rütmid ja rütmisilbid:

Astmed SO, MI, RA, käemärgid ja mudellaulud. Astmed astmetrepil ja noodijoonestikul.

Noodist laulmine

Astmetega SO, MI ja RA laulmine noodist. Mõisted: kordusmärgid, esimene ja teine lõpp, salm, refrään, eelmäng ja vahemäng; helilooja ja luuletaja.

Kehapill ja rütmipillid

Kehapilli mänguvõimalused, rütmipillid ja nende õiged mänguvõtted.

Rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, rütmijärgnevused ja

<p>Õpilane:</p> <p>1) rakendab oma loomingus õpitud muusika väljendusvahendeid, rütme, astmeid</p> <p>2) kasutab oma loomingu väljendamiseks loovliikumist ja rütmipille</p> <p>Muusika kuulamine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) kirjeldab, iseloomustab, võrdleb kuulatavat muusikapala</p> <p>2) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>3) on tutvunud eesti rahvapillidega</p>	<p><i>ostinato</i>'d.</p> <p><u>Muusika väljendusvahendid, nende tunnetamine ja kasutamine tegevustes</u></p> <p>Muusika elamuse kirjeldamine läbi oskussõnavara.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud, liikumistegevused, improviseeritud liikumine.</p> <p><u>Kontsert</u></p> <p>Kontserdikülastaja hea käitumise tavad.</p> <p>Praktilised tööd: hääle-, rütmi-, laulu- ja ringmängud; laulmine; lihtsate kaasmängude loomine; muusika või laulu meeolelu ja/või karakteri väljendamine kunstitöodes; osalemine koolikoori tegevuses; kontserdi külastamine.</p>
<p>2. KLASS</p>	
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>Laulmine</p>	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Repertuaar</u></p>

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu, vaba tooni ja selge diktsiooniga kogu klassiga, ansamblis ja/või üksi
- 2) väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule
- 4) laulab peast I kooliastme ühislaule (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen)
- 5) on tutvunud laulupidude traditsiooniga
- 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes; kinnistab õpitud rütme

Pillimäng

Õpilane:

- 1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid *ostinato*'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, tunneb rütmi- ja plaatpillide nimetusi

Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud; regilaulud, eesti ja teiste rahvaste laulud.

Laulmine ja laulutehnika

Laulmine *a cappella* ja saatega (klassiga, ansamblis, üksi), laulmisel loomulik kehahoid, selge diktsioon, ilmekas ja julge esitus.

Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli mudilaskoori.

Interpretatsioon.

Laulude sisu mõtestamine ja meeleolu väljendamine läbi erineva dünaamika (*piano, forte*, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus

Kinnistatakse juba õpitud muusika mõisteid, rütme.

Astmed SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA₁ ja (alumine) SO, käemärgid ja mudellaulud. Astmed astmetrepil ja noodijoonestikul (JO-võti).

Noodist laulmine

Lihtsamate laulude õppimine õpitud astmetega. Õpitud mõistete kinnistamine laulude õppimisel.

Kehapill ja rütmipillid

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) muusika sisu ja karakteri väljendamine
- 2) tunnetab/kasutab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab oma loomingus õpitud muusika väljendusvahendeid, rütme, astmeid
- 2) kasutab oma loomingu väljendamiseks loovliikumist ja rütmipille, loob lihtsamaid tekste

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab, iseloomustab, võrdleb kuulatavat muusikapala
- 2) avaldab arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades

Kehapilli mänguvõimalused, rütmipillid ja nende õiged mänguvõtted. Rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, rütmijärnevused ja *ostinato*'d.

Muusika väljendusvahendid, nende tunnetamine ja kasutamine tegevustes

Muusika elamuse kirjeldamine kasutades oskussõnavara.

Muusika väljendusvahendite kasutamine/tunnetamine läbi liikumise, improvisatsiooni, pillimängu, laulu. Eesti laulu- ja ringmängud.

Eesti rahvamuusika.

Eesti rahvalaulud (ühe- ja kaherealine regiviis) ja rahvapillid.

Vokaal- ja instrumentaalmuusika

Vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamine kuuldeliselt. Erinevad esituskoosseisud (solist, ansambel, koor).

Kontsert

Kontserdikülastaja hea käitumise tavad.

Praktilised tööd: hääle-, rütmi-, laulu- ja ringmängud; laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; rütmi ja õpitud astmemudelitel improviseerimine; kuulatud muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri kirjeldamine või väljendamine kunstitöodes; võimalusel kontserdi külastamine; osalemine koolikoori tegevuses.

<p>õpitud oskussõnavara</p> <p>3) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>4) eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid</p>	
3. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Õpitulemused:</p> <p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab loomuliku kehahoiu, vaba tooni ja selge diktsiooniga kogu klassiga, ansamblis ja/või üksi</p> <p>2) väljendab lauldes muusika sisu ja meeleolu</p> <p>3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule</p> <p>4) laulab peast I kooliastme ühislaule (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen)</p> <p>5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või</p>	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Repertuaar</u></p> <p>Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud; regilaulud, eesti ja teiste rahvaste laulud. Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p><u>Laulmine ja laulutehnika</u></p> <p>Laulmine <i>a cappella</i> ja saatega (klassiga, ansamblis, üksi), laulmisel loomulik kehahoid, selge diktsioon, ilmekas ja julge esitus.</p> <p>Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli mudilaskoori.</p> <p><u>Interpretatsioon.</u></p> <p>Laulude sisu mõtestamine ja meeleolu väljendamine läbi erineva dünaamika (<i>piano, forte</i>, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).</p>

kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle

6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes

Pillimäng

Õpilane:

1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid *ostinato*'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) muusika sisu ja karakteri väljendamine
- 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge

Muusikaline omalooming

Õpilane:

1) rakendab oma loomingus õpitud muusika väljendusvahendeid, rütme, astmeid

Muusikaline kirjaoskus

Kinnistatakse juba õpitud muusika mõisteid, rütme. Lisanduvad uued rütmid ja pausid:

Kinnistatakse tuttavaid astmemudeleid koos käemärkidega. Uued astmed NA, DI, ülemine JO`, nende käemärgid ja mudellaulud. Astmed astmetrepil ja noodijoonestikul (JO- võti). Tutvutakse JO- ja RA-astmeridadega.

Noodist laulmine

Lihtsamate laulude õppimine õpitud astmetega. Õpitud mõistete kinnistamine laulude õppimisel. Kaanon, sidekaar, pidekaar, süsteem.

Kehapill ja rütmipillid

Õpitud rütmide kasutamine kehapillil, rütmipillidel.

Rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, rütmijärgnevused ja *ostinato*'d.

Muusika väljendusvahendid, nende tunnetamine ja kasutamine tegevustes

Muusika elamuse kirjeldamine kasutades oskussõnavara.

Muusika väljendusvahendite kasutamine/tunnetamine läbi liikumise,

2) kasutab oma loomingu väljendamiseks loovliikumist, rütmipille; loob lihtsamaid tekste ja väljendab muusika meeleolu kunstitöodes

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab, iseloomustab, võrdleb kuulatavat muusikapala
- 2) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ja avaldab arvamust suuliselt või muul looval viisil
- 3) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka)
- 4) otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid

improvisatsiooni, pillimängu, laulu. Tutvumine valsi ja polka põhisammudega. Eesti laulu- ja ringmängud.

Eesti rahvamuusika

Eesti rahvalaulude kuulamine ja rahvapillide kuulamine/vaatamine/eristamine.

Vokaal- ja instrumentaalmuusika

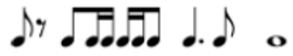
Vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamine kuuldeliselt. Erinevad esituskoosseisud (solist, ansambel, koor), muusikažanrid (marss, valss, polka)

Kontsert

Kontserdikülastaja hea käitumise tavad.

Praktilised tööd: hääle-, rütmi-, laulu- ja ringmängud; kaanonite laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; rütmi ja õpitud astmemudelitel improviseerimine; kuulatud muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri kirjeldamine või väljendamine kunstitöodes; valikuliselt erinevate heliloojate teoste kuulamine; muusikažanrite (marss, valss, polka) ja rahvapillide kuulamine ja eristamine; võimalusel kontserdi külastamine; osalemine koolikoori tegevuses.

4. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Õpitulemused:</p> <p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga; võimalikult puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule</p> <p>3) väärtustab ühislaulmist; laulab peast II kooliastme ühislaulu (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Janssen)</p> <p>4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle</p> <p>5) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes</p> <p>Pillimäng</p> <p>Õpilane:</p>	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Repertuaar</u></p> <p>Vanem/uuem rahvalaul, ühe-/kahehääelseid laulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud. Tutvutakse laulu autoritega.</p> <p><u>Laulmine ja laulutehnika</u></p> <p>Laulmine <i>a cappella</i> ja saatega (klassiga, ansamblis, üksi), laulmisel loomulik kehahoid, selge diktsioon, ilmekas ja julge esitus. Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli mudilaskoori.</p> <p><u>Interpretatsioon.</u></p> <p>Laulude sisu mõtestamine ja meeleolu väljendamine läbi erineva dünaamika ((<i>piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p><u>Muusikaline kirjaoskus</u></p> <p>Kinnistatakse juba õpitud muusika mõisteid, rütme. Lisanduvad uued rütmid ja pausid:</p> <p style="text-align: center;"></p> <p>Kinnistatakse tuttavaid astmemudeleid koos käemärkidega (mudellaulud). JO- ja RA-astmerida, duur- ja moll-helilaad/kolmkõla.</p>

1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel *ostinato*'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge

2) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuriga

3) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi/koos

Muusikaline liikumine

Õpilane:

1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid üksi ja/või rühmas

2) muusikateadmiste rakendamine

Muusikaline omalooming

Õpilane:

1) rakendab oma loomingus õpitud muusika väljendusvahendeid, rütme, astmeid

2) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda

Absoluutsed helikõrgused.

Noodist laulmine

Astmete- ja tähtnimetustega; kaanonid; tutvumine 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormiga.

Kehapill ja rütmipillid, klaviatuur

Õpitud rütmide kasutamine kehapillil, rütmipillidel.

Rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, rütmijärgnevused ja *ostinato*'d.

Absoluutse noodisüsteemi rakendamine noodist mängimisel klaviatuuril.

Muusika väljendusvahendid, nende tunnetamine ja kasutamine tegevustes

Muusika elamuse kirjeldamine kasutades oskussõnavara.

Muusika väljendusvahendite kasutamine/tunnetamine läbi liikumise, improvisatsiooni, pillimängu, laulu. Eesti laulu- ja ringmängud.

Eesti rahvamuusika

Eesti rahvalaulude kuulamine ja rahvapillide kuulamine/vaatamine/eristamine.

Vokaal- ja instrumentaalmuusika

Vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamine kuuldelt; hääle- ja

<p>Muusika kuulamine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) kirjeldab/analüüsib kuulatud muusikat; otsib infot/uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet</p> <p>2) tunneb ja eristab eesti rahvapille</p> <p>3) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente</p> <p>4) eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);</p> <p>5) analüüsib külalastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt/kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega</p>	<p>kooriliigid; erinevad pillirühmad;teoste autorid/heliloojad</p> <p><u>Kontsert</u></p> <p>Kontserdikülastaja hea käitumise tavad. Kuulatud/vaadatud kontsertide või muusikalavastuste kirjeldamine. Eesti ooperiteatrid (Rahvusooper Estonia ja teater Vanemuine).</p> <p>Praktilised tööd: hääle-, rütmi-, laulu- ja ringmängud; kaanonite laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; lihtsamate meloodiate esitamine klahvpillidel; meloodia noodistamine; rütmi ja õpitud astmemudelitel improviseerimine; kuulatud muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri kirjeldamine või väljendamine kunstitöodes; kuulamisülesanded (pillid, hääleliigid); võimalusel kontserdi külastamine; osalemine lastekoori tegevuses.</p>
5. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Õpitulemused:</p> <p>Laulmine</p>	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Repertuaar</u></p>

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga; võimalikult puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, 1- ja 2-häälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule
- 3) väärtustab ühislaulmist; laulab peast II kooliastme ühislause (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Janssen)
- 4) on laulupeotraditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult
- 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust

Pillimäng

Õpilane:

- 1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel *ostinato*'sid (valdavalt kaasmängudes)
- 2) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuriga
- 3) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi/koos

Vanem/uuem rahvalaul, ühe-/kahehäälseid laulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud. Tutvutakse laulu autoritega.

Laulmine ja laulutehnika

Laulmine *a cappella* ja saatega (klassiga, ansambelis, üksi), laulmisel loomulik kehahoid, selge diktsioon, ilmekas ja julge esitus.

Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli lastekoori.

Interpretatsioon.

Laulude sisu mõtestamine ja meeleolu väljendamine läbi erineva dünaamika ((*piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo*) ja tempo (kiire, aeglane). Itaaliakeelsed tempoterminid.

Muusikaline kirjaoskus

Kinnistatakse juba õpitud muusika mõisteid, rütme; noodivältused, taktimõõdu kaks numbrit, tuttavad astmemudelid koos käemärkidega; JO- ja RA-astmerida, duur- ja moll-helilaad/kolmkõla, helistikud, absoluutsed helikõrgused, alteratsioonimärgid.

Noodist laulmine

Astmete- ja tähtnimetustega; kaanonid; 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormi kinnistamine.

Kehapill ja rütmipillid, klaviatuur

Õpitud rütmide kasutamine kehapillil, rütmipillidel.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid üksi ja/või rühmas
- 2) muusikateadmiste rakendamine

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab oma loomingus õpitud muusika väljendusvahendeid, rütme, astmeid
- 2) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda
- 3) loob lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne)

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab/analüüsib kuulatud muusikat; otsib infot/uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet

Rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, rütmijärgnevused ja *ostinato*'d; absoluutse noodisüsteemi rakendamine noodist mängimisel.

Muusika väljendusvahendid, nende tunnetamine ja kasutamine tegevustes

Muusika elamuse kirjeldamine kasutades oskussõnavara.

Muusika väljendusvahendite kasutamine/tunnetamine läbi liikumise, improvisatsiooni, pillimängu, laulu. Eesti laulu- ja ringmängud.

Eesti rahvamuusika.

Eesti rahvalaulu liigid, rahvatantsud; rahvapillide kuulamine/vaatamine/eristamine.

Vokaal- ja instrumentaalmuusika

Vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamine kuuldeliselt; hääle- ja kooriliigid; orkestriliigid, pillirühmad; teoste autorid/heliloojad.

Kontsert

Kontserdikülastaja hea käitumise tavad. Kuulatud/vaadatud kontsertide või muusikalavastuste kirjeldamine.

Praktilised tööd: hääleharjutused/ -mängud; laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; lihtsamate meloodiate esitamine klahvpillidel; meloodia loomine/noodistamine/mängimine; teksti ja rütmiharjutuste loomine/esitamine; rütmi ja õpitud astmemudelitel improviseerimine;

<p>2) tunneb eesti rahvamuusikat</p> <p>3) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente</p> <p>4) eristab kuuldeliselt orkestriliike ja pillirühmi (klahv-, keel-, puhk-, löökpillid)</p> <p>5) analüüsib küllastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt/kirjalikult; annab hinnangu, jagab kogemusi</p>	<p>kuulatud muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri kirjeldamine või väljendamine kunstitöodes; kuulamistestid; võimalusel kontserdi külastamine; osalemine lastekoori tegevuses.</p>
<p>6. KLASS</p>	
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga; võimalikult puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, 1- ja 2-häälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule</p>	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Repertuaar</u></p> <p>Vanem/uuem rahvalaul, ühe-/kahehäälseid laulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud. Tutvutakse laulu autoritega.</p> <p><u>Laulmine ja laulutehnika</u></p> <p>Laulmine <i>a cappella</i> ja saatega (klassiga, ansambelis, üksi), laulmisel loomulik kehahoid, selge diktsioon, ilmekas ja julge esitus.</p> <p>Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli</p>

3) väärtustab ühislaulmist; laulab peast II kooliastme ühislaule (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Janssen)

4) on laulupeotraditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult

5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust

Pillimäng

Õpilane:

1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel *ostinato*'sid (valdavalt kaasmängudes)

2) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuriga

3) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi/koos

Muusikaline liikumine

Õpilane:

1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid üksi ja/või rühmas

lastekoori.

Interpretatsioon.

Laulude sisu mõtestamine ja meeleolu väljendamine läbi erineva dünaamika ja tempo. Itaaliakeelsete tempoterminite kinnistamine.

Muusikaline kirjaoskus

Rakendatakse muusikalist kirjaoskust, relatiivseid astmeid/absoluutseid helikõrgusi. Õpitud helistike kinnistamine; õpitavate laulude vormi analüüs.

Kehapill ja rütmipillid, klaviatuur

Õpitud rütmide kasutamine kehapillil, rütmipillidel.

Rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, rütmijärgnevused ja *ostinato*'d; absoluutse noodisüsteemi rakendamine noodist mängimisel.

Muusika väljendusvahendid, nende tunnetamine ja kasutamine tegevustes

Muusika elamuse kirjeldamine kasutades oskussõnavara.

Muusika väljendusvahendite kasutamine/tunnetamine läbi liikumise, improvisatsiooni, pillimängu, laulu. Eesti laulu- ja ringmängud.

Eesti heliloojad ja laulupidude traditsioon

Euroopa rahvaste muusika.

Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu, Poola, Saksamaa, Austria, Suurbritannia, Venemaa muusikatradsioonid. Arutelud/võrdlused.

2) muusikateadmiste rakendamine

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab oma loomingus õpitud muusika väljendusvahendeid, rütme, astmeid
- 2) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda
- 3) loob lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne)

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab/analüüsib kuulatud muusikat; otsib infot/uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet
- 2) tunneb eesti rahvamuusikat
- 3) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente
- 4) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pille/pillirühmi

Kontsert

Kontserdikülastaja hea käitumise tavad. Kuulatud/vaadatud kontsertide või muusikalavastuste kirjeldamine.

Praktilised tööd: hääleharjutused/ -mängud; laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; lihtsamate meloodiate esitamine klahvpillidel; meloodia loomine/mängimine; teksti ja rütmiharjutuste loomine/esitamine; kuulatud muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri kirjeldamine/väljendamine kunstitöödes; eesti muusika ajatelg, kuulamistestid; võimalusel kontserdi külastamine; osalemine lastekoori tegevuses.

<p>5) analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt/kirjalikult; annab hinnangu, jagab kogemusi</p>	
<p>7. KLASS</p>	
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)</p>
<p>Õpitulemused: Laulmine Õpilane:</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis ja/või lastekooris; osaleb laulurepertuaari valimisel</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, 1- ja 2-häälsed laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule</p> <p>3) väärtustab ühislaulmist; laulab peast III kooliastme ühislauale (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Janssen)</p> <p>4) on laulupeotraditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult</p>	<p>Õppesisu: <u>Repertuaar</u> Ühe-/kahehäälsed laulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud. Tutvutakse laulu autoritega.</p> <p><u>Laulmine ja laulutehnika</u> Laulmine <i>a cappella</i> ja saatega (klassiga, ansamblis, üksi), laulmisel loomulik kehahoid, selge diktsioon, ilmekas ja julge esitus. Häälehoid häälemurdeperioodil. Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli lastekoori.</p> <p><u>Muusikaline kirjaoskus</u> Helivältused, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süntkoop ja triool:</p> <p style="text-align: center;"> </p>

5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust; tunneb oma hääleparaati, oskab häält hoida

Pillimäng

Õpilane:

1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel *ostinato*'sid (valdavalt kaasmängudes)

2) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi/koos

Muusikaline liikumine

Õpilane:

1) tunnetab, analüüsib ja väljendab muusikat (ka eri maade rahvamuusikat) loovliikumise/improvisatsiooni kaudu

2) rakendab liikumises muusikateadmisi

Muusikaline omalooming

Õpilane:

1) rakendab oma loomingus muusikalist kirjaoskust

2) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge,

Kaheksandiktaktimõõt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.

Muusikalised ühistegevused

Ühismusitseerimine - pillimäng, omaloomingu (rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, kaasmängud) esitamine ja muusikaloo illustreerimine koolis olemasolevate pillidega.

Muusika väljendusvahendite ja erinevate maailma rahvaste muusika karakterite tunnetamine läbi liikumise ja pillimängu.

Autorid ja interpreedid

Laulu või muusikapala autorid/interpreedid (valikuline, seotud õpitava repertuaariga).

Muusika väljendusvahendid

Heli ja selle omadused, eristamine kuulatavates muusikapalades.

Muusikainstrumendid.

Keel-, puhk-, löök- ja klahvpillid (ehitus, eristamine kõla ja kuju järgi);

Maailma rahvaste muusika

Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt tundma teiste rahvaste (Idamaad,

rütmilis-meloodilisi improvisatsioone

3) analüüsib/võrdleb/annab hinnangu enda ja kaaslaste loomingule

4) loob lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne)

Muusika kuulamine

Õpilane:

1) kodukoha ja/või eesti rahvamuusika seosed/ tänapäevased tõlgendused, näiteid

2) võrdleb/eristab eesti ja teiste rahvaste muusikapärandit, muusikastiile/instrumentaalmuusika esituskoosseise

3) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu - heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi

4) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust

5) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga

6) autorikaitse virtuaalkeskondades

7) analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning

Austraalia jt) muusikapärandit.

Kontsert

Kontserdikülastaja hea käitumise tavad. Kuulatud/vaadatud kontsertide või muusikalavastuste kirjeldamine.

Praktilised tööd: laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; lihtsamate meloodiate, teksti ja rütmiharjutuste loomine/esitamine; kuulatud muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri kirjeldamine/väljendamine kunstitöodes; projektülesanded, kuulamistestid; võimalusel kontserdi külastamine; osalemine lastekoori tegevuses.

muusikalavastusi suuliselt/kirjalikult; annab hinnangu, jagab kogemusi	
8. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Õpitulemused:</p> <p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis ja/või lastekooris; osaleb laulurepertuaari valimisel</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, 1- ja 2-hääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule</p> <p>3) väärtustab ühislaulmist; laulab peast III kooliastme ühislaulu (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen)</p> <p>4) on laulupeotraditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult</p> <p>5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust; tunneb oma</p>	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Repertuaar</u></p> <p>Ühe-/kahehäälsed laulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud.</p> <p>Tutvutakse laulu autoritega.</p> <p><u>Laulmine ja laulutehnika</u></p> <p>Laulmine <i>a cappella</i> ja saatega (klassiga, ansamblis, üksi); häälehoid häälemurdeperioodil. Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli lastekoori.</p> <p><u>Muusikaline kirjaoskus</u></p> <p>Helivältused, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid sünkoop ja triool:</p> <p></p> <p>Kaheksandiktaktimõõt, bassivõti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.</p>

hääleparaati, oskab häält hoida

Pillimäng

Õpilane:

- 1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel *ostinato*'sid (valdavalt kaasmängudes)
- 2) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi/koos
- 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab muusikat (ka eri maade rahvamuusikat) loovliikumise/improvisatsiooni kaudu
- 2) leiab (lähtuvalt muusika karakterist) erinevaid muusikalise liikumise viise, põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm)
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi

Muusikalised ühistegevused

Ühismusitseerimine - pillimäng, omaloomingu (rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, kaasmängud) esitamine ja muusikaloo illustreerimine koolis olemasolevate pillidega.

Muusika väljendusvahendite ja erinevate maailma rahvaste muusika karakterite tunnetamine läbi liikumise ja pillimängu.

Autorid ja artistid

Laulu või muusikapala autorid/artistid (valikuliselt heliloojatega ja seotud õpitava repertuaariga).

Klahvpillid ja elektrofonid. Arvutimuusika.

Klahvpillide ajalugu, ehitus, liigitamine; kõla ja kuju järgi akustiliste ja elektrooniliste muusikainstrumente eristamine. Arvutimuusika arengulugu.

Muusikatööstus

Muusikatehnika arengulugu; autorikaitse seadus, autoriõigusega kaasnevad kohustused intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Maailma rahvaste muusika

Kuulatakse, õpitakse tundma ja eristama Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusikat.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab oma loomingus muusikalist kirjaoskust
- 2) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone
- 3) analüüsib/võrdleb/annab hinnangu enda ja kaaslaste loomingule
- 4) loob lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne)

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kodukoha ja/või eesti rahvamuusika seosed/ tänapäevased tõlgendused, näiteid
- 2) võrdleb/eristab eesti ja teiste rahvaste muusikapärandit (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika), leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest
- 3) võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib

Rokk- ja popmuusika sünni ja arengu. Levimuusika Eestis

Rokk- ja popmuusika stiilid; levimuusika areng Eestis.

Kontsert

Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kuulatud ja/või vaadatud kontsertide/muusikalavastuste kirjeldamine.

Praktilised tööd: laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; lihtsamate meloodiate, teksti ja rütmiharjutuste loomine/esitamine; rütmimängud; projektülesanded, kuulamistestid, ajatelg, slaidiesitlused; võimalusel kontserdi külastamine; osalemine lastekoori tegevuses.

<p>valikut</p> <p>4) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu - heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi</p> <p>5) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust</p> <p>6) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga</p> <p>7) autorikaitse virtuaalkeskondades</p>	
<p>9. KLASS</p>	
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>Laulmine</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis ja/või lastekooris; osaleb laulurepertuaari valimisel</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, 1- ja 2-hääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule</p>	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Repertuaar</u></p> <p>Ühe-/kahehäälsed laulud, kaanonid ning teiste rahvaste laulud.</p> <p>Tutvutakse laulu autoritega.</p> <p><u>Laulmine ja laulutehnika</u></p> <p>Laulmine <i>a cappella</i> ja saatega (klassiga, ansamblis, üksi); häälehoid häälemurdeperioodil. Tutvumine laulupidude traditsiooniga, õpilaste kaasamine kooli lastekoori.</p> <p><u>Muusikaline kirjaoskus</u></p>

3) väärtustab ühislaulmist; laulab peast III kooliastme ühislaulu (valikuline) ja „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen)

4) on laulupeotraditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult

5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust; tunneb oma hääleparaati, oskab häält hoida

Pillimäng

Õpilane:

1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel *ostinato*'sid (valdavalt kaasmängudes)

2) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi/koos

3) uurib pillide tämbriisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut

Muusikaline liikumine

Õpilane:

Kinnistatakse omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat.

Muusikalised ühistegevused

Ühismusitseerimine - pillimäng, omaloomingu (rütmilis-meloodilised improvisatsioonid, kaasmängud) esitamine ja muusikaloo illustreerimine koolis olemasolevate pillidega.

Muusika väljendusvahendite ja erinevate maailma rahvaste muusika karakterite tunnetamine läbi liikumise ja pillimängu.

Autorid ja artistid

Laulu või muusikapala autorid/artistid (valikuliselt heliloojatega ja seotud õpitava repertuaariga).

Orkester, ansambel

Kujunemine, liigid, koosseisud; sümfooniaorkestri koosseis ja paigutus; Eesti esindusorkestrid.

Hääli

Hääleorganid, -murre, hääle teke, hääleliigid (kuulamine/eristamine)

Maailma rahvaste muusika

Kuulatakse, õpitakse tundma ja eristama Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat.

Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett

Ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemine; olulisemate heliloojate

1) võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu

2) leiab (lähtuvalt muusika karakterist) erinevaid muusikalise liikumise viise, põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, džäss, rahvaste muusika jm)

3) rakendab liikumises muusikateadmisi

Muusikaline omalooming

Õpilane:

1) rakendab oma loomingus muusikalist kirjaoskust

2) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone

3) analüüsib/võrdleb/annab hinnangu enda ja kaaslaste loomingule

4) loob lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne)

Muusika kuulamine

Õpilane:

(Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loominguga tutvumine; seosed lavamuusika arenguga Eestis.

Džässmuusika

Džässmuusika kujunemine, põhijooned, stiilid. Maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusika kuulamine/iseloomustamine.

Filmimuusika

Filmimuusika ajaloo etapid. Kuulatakse (lauldakse) olulisemate maailma ja eesti filmimuusika heliloojate muusikat, iseloomustatakse kuuldut.

Kontsert

Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Kuulatud ja/või vaadatud kontsertide/muusikalavastuste kirjeldamine.

Praktilised tööd: laulmine; meetrumi tunnetamine ja hoidmine; lihtsamate meloodiate, teksti ja rütmiharjutuste loomine/esitamine; projektülesanded, kuulamistestid, poster, ajatelg, slaidiesitlused; arvamuse avaldamine/arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus) kohta; osalemine lastekoori tegevuses.

- 1) kodukoha ja/või eesti rahvamuusika seosed/ tänapäevased tõlgendused, näiteid
- 2) võrdleb/eristab eesti ja teiste rahvaste muusikapärandit (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika), leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest
- 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile/lavamuusika žanre/ muusika esituskoosseise/hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ja argumenteerib valikut
- 4) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu - heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi
- 5) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ja õppekäike suuliselt/kirjalikult; annab kuuldule/nähtule hinnangu, jagab oma kogemusi kaaslastega;
- 6) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust
- 7) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga
- 8) autorikaitse virtuaalkeskondades

9) teab muusikaga seonduvaid elukutseid ja õppimisvõimalusi	
---	--

11. KUNSTI ainekava

Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas toimetulekuks tähtis igapähele.

Õppeaine lähtealused on:

- 1) **maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine.** Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikku ja kavandatut (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia jne). Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;
- 2) **kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng.** Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes;
- 3) **õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja** Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, vana ja uue kunstiga dialoogis olemine. Kunstiaine ise on seotud pidevate muutustega – uue kunstiloomega, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas. Õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik,

idealistlik, jne);

4) **kunstikogemus ja õppimiskogemus.** Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle kunstikogemuse. Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgset käsitleda.

Kunsti osaoskused on:

1. **väljaselgitamine, teadmine, mõistmine** (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
2. **plaanimine ja ideede arendamine** (visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
3. **loomine** (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, täiendamine, esitlemine);
4. **refleksioon, analüüs ja kriitika** (uurimine, tõlgendamine, tagasisidestamine, arutlemine).

Teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

1. kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;
2. teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;
3. kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;
4. teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid;
5. kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.

II kooliaste

Õpilane:

1. tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
2. teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
3. kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks;
4. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
5. analüüsib oma teost ja tööd;
6. seostab loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

III kooliaste

Õpilane:

1. analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;
2. käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
3. rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
4. katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
5. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
6. analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu üle, seostades kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.

1. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Õpitulemused:</p> <p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Seostab omavahel raamatuillustratsioone ja teksti sisu. 2) Selgitab endale tuttavas keskkonnas kasutatavaid märke ja sümboleid ning nende tähendust. 3) Nimetab, mida näeb pildil, ruumilises teoses, audiovisuaalses teoses. 4) Nimetab, teoses nähtavaid värve, äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid. 5) Kasutab vahendeid ja materjale säästlikult ja ohutult. 6) Korrastab enamasti oma töökoha. 7) Näitab teoselt autori nime. 8) Kirjutab oma tööle nime. 9) Küsib jäädvustatavalt luba enne filmimist või pildistamist. <p>Plaanimine ja ideede arendamine; loomine</p>	<p>Õppesisu:</p> <p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis ja liikumises), eluta looduse (kivid, vesi jne) ja tehisevormide (ehitised, sõidukid jne) kujutamine joone ja silueti abil. 2) Plaanilisus pildi pinnal. <p>Õppesisu:</p> <p>Värviõpetus.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). 2) Helestamine ja tumestamine ning külmad ja soojad toonid. <p>Õppesisu:</p> <p>Disain ja kirjaõpetus.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega.

<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Teeb enamasti aktiivselt kaasa nii oma initsiatiivil kui etteantud ülesandeid. 2) Rakendab teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid ja vahendeid. 3) Väljendab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes. <p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kirjeldab visuaalteosel nähtavat. 2) Kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid. 3) Kirjeldab etteantud küsimuste toetudes oma töö valmimise protsessi. 4) Kirjeldab etteantud küsimustele toetudes valminud tööd. 	<p>Õppesisu:</p> <p>Vestlused kunstist.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Oma kodulinna/asula, kodumaja/korteri, toa, suvekodu, aia/pargi kujundus. 2) Kunstiliigid. 3) Rahvakunst. 4) Kompositsioon. <p>Õppesisu:</p> <p>Tehnikad ja materjalid.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Maal. Kattevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Töötamine värvi-ja viltpliiatsitega. 2) Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega.
2. KLASS	
Õpitulemused	
Õpitulemused:	Õppesisu:

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) Võrdleb märke omavahel ja seostab märgi vorme, värve, kujutatut märgi tähendusega.
- 2) Tunneb ära tasapinnalised ja ruumilised teosed.
- 3) Nimetab õpitud tehnikaid ja kunstiliike.
- 4) Leiab teoses soojasid ja külmasid toone ning heledamat ning tumedamat tonaalsust.
- 5) Teab, mis on joon ja pind ning iseloomustab erinevaid jooni vastavalt omandatud sõnavarale.
- 6) Kirjeldab teoses suurusuhteid ja objektide paiknemist ning kolmemõõtmelise teose puhul vormi üldisemalt.
- 7) Nimetab teoses nähtud kujundeid ja objekte, mis meenutavad tuttavaid kujundeid.
- 8) Toob näite tegevusest, kuidas ta asjakohaselt ja säästlikult kunstitarbeid kasutab.
- 9) Korrastab oma töökoha.
- 10) Eristab lihtsamate näidete põhjal tehislikke ja looduslikke materjale.
- 11) Kirjeldab ühel otstarbel kasutatavate esemete peamisi

Kujutamise- ja vormiõpetus.

Praktilised tööd:

- 1) Plaanilisus pildi pinnal.
- 2) Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- 3) Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning – vahendid.

Õppesisu:

Värvi- ja kompositsiooniõpetus.

Praktilised tööd:

- 1) Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violett).
- 2) Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.
- 3) Suuruse vähenemine kauguses.

Õppesisu:

Disain ja kirjaõpetus.

Praktilised tööd:

- 1) Disain igapäevaelus.

tunnuseid ja arvab, mis materjalist ese tehtud on.

12) Kirjutab oma näitusetööle nimesildi koos töö pealkirja ja muu õpitud infoga.

13) Leiab näitusel muuseumis, galeriis või koolis teose autori, pealkirja ja näituse pealkirja.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

- 1) Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid, vahendeid enamasti isikupärasel viisil.
- 2) Järgib enamasti õpitud töö- ja ohutusvõtteid.
- 3) Märkab ühel ja samal otstarbel kasutatavaid esemeid, tuvastab nendest oma lemmiku ning põhjendab oma valikut.
- 4) Arutleb ja seostab värve tekkinud muljega ja valib esemele selle otstarbega sobiva värvitooni.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) Kirjeldab enda ja teiste loodud visuaalteosel nähtavat õpitud sõnavara kasutades - nimetab ja kirjeldab teostel

2) Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel.

3) Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega.

Õppesisu:

Vestlused kunstist.

Praktilised tööd:

- 1) Kunstiteosed muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Kunstiliigid. Rahvakunst.

Õppesisu:

Tehnikad ja materjalid.

Praktilised tööd:

- 1) Maal. Töötamine värvi-ja viltpliiatsitega jt.
- 2) Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega.

<p>nähtavat.</p> <p>2) Kirjeldab küsimustele toetudes enda ja teiste loodud visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid, mõtteid ja tundeid.</p> <p>3) Kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda töö valmimise protsessi.</p>	
<p>3. KLASS</p>	
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)</p>
<p>Õpitulemused:</p> <p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Selgitab popkultuurist tuttavate tegelaste visuaalset isikupära ja karakterit. 2) Leiab lihtsamatelt joonistelt ja skeemidelt olulise ja vajaliku info. 3) Nimetab õpitud tehnikaid ja kunstiliike. 4) Nimetab lihtsamaid ruumi ja liikumise mulje loomise viise kahemõõtmelises teoses. 	<p>Õppesisu:</p> <p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega. 2) Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, rütm). 3) Erinevad kunstitehnikad (joonistamine, kollaaž). 4) Taimeosad, loodus eri aastaegadel. Objektide omavahelised suurussuhted. Linn, maastik. <p>Õppesisu:</p>

- 5) Nimetab põhivärve ja oskab segada teisi värve.
- 6) Kirjeldab tarbeeseme vormi, faktuuri ja otstarbe seoseid ja kooskõla.
- 7) Kirjeldab skulptuuri ja/või maakunsti.
- 8) Mõistab kunstivahendite säästmise ja raiskamise tagajärgi.
- 9) Kirjeldab kunstivahendite kasutamise erinevaid võimalusi ja viise.
- 10) Üldistab õpetaja abiga lihtsamal moel, millised on tavapäraselt ühe ja sama otstarbega esemed. Õpilane oskab anda sellele ka lihtsama selgituse.
- 11) Ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

- 1) Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste loomisel omandatud kunstitehnikaid, vahendeid isikupärasel viisil ning kombineerib neid omavahel.
- 2) Järgib õpitud töö- ja ohutusvõtteid.
- 3) Väljendab mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes

Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.

Praktilised tööd:

- 1) Erinevaid joonistusvahendeid (süsi, tušš, värvid jt).
- 2) Suuruse näiline vähenemine kauguses. Silmapiir.
- 3) Erinevate materjalide kombineerimine. Taimekompositsioonid.
- 4) Kompositsiooni elemendid (punkt, joon, pind, värv).
- 5) Plaanilisus pildi pinnal.
- 6) Templitruki tehnika materjalid, töövõtted ning -vahendid.
- 7) Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (ruum).
- 8) Geomeetrilised kujundid ja ehitiste vorm. Hoonete ehitusmaterjal, vorm ja otstarve.
- 9) Puhumistehnika ja joonistamise töövõtete õppimine ja katsetamine.

Õppesisu:

Disain ja kirjaõpetus.

Praktilised tööd:

- 1) Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega. Tööd joonlaua ja sirkliga.

isikupära väärtustades.

- 4) Arvestab lihtsama tarbeeseme loomisel kindla kasutaja vajadustega.
- 5) Toob oma kogemuse pinnalt näiteid erinevatest igapäeva valikutest, oma eelistustest ja nende erinevatest tagajärgedest.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) Kirjeldab enda ja teiste loodud visuaalteosel nähtavat - nimetab, kirjeldab ja analüüsib visuaalteoseid.
- 2) Kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid, mõtteid ja tundeid, meeleolu, toob näiteid ja võrdleb, põhjendab oma arvamusi.
- 3) Kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda töö valmimise protsessi.

- 2) Disain meie ümber. Vormi, otstarbe ja materjali seoste märkamine. Disaini näidetega tutvumine.
- 3) Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Õppesisu:

Vestlused kunstist.

Praktilised tööd:

- 1) Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Oma kodulinna/asula, kodumaja/korteri, toa, suvekodu, aia/pargi kujundus.
- 2) Kunstiteosed kohalikus muuseumis/kunstigaleriis. Realne kunstikeskkond.
- 3) Visuaalse kultuuri näidete kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
- 4) Rahvuskultuuriga kokkupuudetest ja elamustest rääkimine (laulupidu, rahvatants, rahvariided, tarbeesemed).
- 5) Piltjutustuse vormid (illustratsioon, koomiks, animatsioon, fotoseeria).

4. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Loeb lihtsamaid kaarte ja põhiplaanid (maakaarti ja hoone plaani). 2) Viib kokku õpitud kunstniku ja tema teose. 3) Teab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente (punkt, joon, pind, hele-tumedus, värv) ja kompositsiooni põhimõtteid (tasakaal, kattumine, teravus, suurus) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel. 4) Märkab ja kirjeldab õpetaja abiga tarbeeseme suurust, vormi ja materjali selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist. <p>Plaanimine ja ideede arendamine; loomine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tuvastab küsimusi kasutades lihtsamaid probleemi 	<p>Õppesisu</p> <p><u>Igapäevane visuaalkultuur:</u></p> <p>logod, sildid, liiklusmärgid.</p> <p><u>Baaselemendid:</u></p> <p>punkt, joon, kujund, pind, tekstuur, värv.</p> <p><u>Kompositsioonipõhimõtted:</u></p> <p>kontrast, liikumine, tasakaal, mõõtmed.</p> <p><u>Kompositsiooni kirjeldus:</u></p> <p>suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, koos, eraldi.</p> <p><u>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus:</u></p> <p>horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, ümar.</p>

tagamaid (*miks, millal ja kuidas*).

- 2) Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (nt maal, joonistus, kollaaž, monotüüpia, foto, origami, jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusõtteid.
- 3) Rakendab eelnevalt õpitud kunstitehnikaid ja tövõtteid ning materjale põhjendatult ja õpetaja abiga.
- 4) Rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid (viitab autorile suuliselt või kirjalikult) ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) Kirjeldab enda ja teiste visuaalteoste olulisemaid tunnuseid (värvi, meeleolu) vastavalt ülesandele;
- 2) Selgitab õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööprotsessi (Millise teema valisin? Milliste töövahenditega oma tööd tegin? Mis oli kõige keerulisem? Millega olen kõige enam rahul?);
- 3) Annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet.

Kunstiliigid:

joonistus, maal, kollaaž, foto.

Kunstižanrid:

linnaaade, maastikuvaade.

Kujutavus:

figuraalne, abstraktne.

Kunstiga seotud elukutsed:

kunstnik, arhitekt, skulptor.

Kunstiajalugu:

kirjasüsteemid, pärimuskultuur.

Jätkusuutlik mõtteviis:

keskkonnamõju, töövahendite säästlik kasutamine ja hooldamine.

Kunstielu:

muuseumi haridusprogrammid.

Autorsus:

	<p>autoriõigused, kujutise salvestamine ja jagamine.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <p>joonistamine, maalimine (guašš, pastell), rahvuslikud mustrid, märkide kujundused, kollaaž, kunstiteose analüüs, valikteemad.</p>
5. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tunneb ära eri kirjasüsteeme ja seostab neid eri kultuuridega (piltkiri, rooma ja araabia numbrid, tänavakunsti signeeringud). 2) Kasutab olulisemaid kunstimõisteid (nt kunstnik, arhitekt, looming, maalikunst, animatsioon, skulptuur). 3) Teab järgmisi mõisteid: arhitektuur, disain, tarbekunst, abstraktne kunst. Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, esiplaan, tagaplaan, taust, koloriit. 	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Igapäevane visuaalkultuur:</u></p> <p>õpikute illustratsioonid, riietus, vaateaknad.</p> <p><u>Baaselemendid:</u></p> <p>punkt, joon, kujund, pind, tekstuur, värv, vorm, materjal.</p> <p><u>Kompositsioonipõhimõtted:</u></p> <p>kontrast, proportsioon, tasakaal, mõõtmed.</p> <p><u>Kompositsiooni kirjeldus:</u></p> <p>suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval,</p>

- 4) Teab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise tähtsamaid baaselemente (tegelased/karakterid, objektid ja taust/keskkond) ja kompositsiooni põhimõtteid.
- 5) Võrdleb nüüdisaegse ja ajaloolise tarbeeseme erinevusi ja sarnasusi.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

- 1) Loob lihtsa visandliku joonise enne kolmemõõtmelise töö loomist.
- 2) Rakendab abijooni figuuri loomisel.
- 3) Loob kunstitööd, uurides ja analüüsides teemaga seotud allikaid.
- 4) Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste loomisel kunstitehnikaid (nt makett, segatehnika, kollaaž, joonistus, maal, foto jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid.
- 5) Loob teose spontaanselt, ilma planeerimata.
- 6) Loob teose eelnevalt uurides, kavandades.
- 7) Rakendab õpitud kahemõõtmelisi kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid õpetaja

all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.

Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus:

horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kandiline, nurgeline, ümar.

Värviteooria:

koloriit, primaar ja sekundaarvärvused, soojad ja külmad toonid.

Kunstiliigid:

joonistus, maal, kollaaž, foto, disain, arhitektuur, tarbekunst.

Kunstižanrid:

figuurid, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjöörivaade.

Kujutavus:

figuraalne, abstraktne.

Kunstiga seotud elukutsed:

kunstnik, arhitekt, disainer, illustraator.

Kunstiajalugu:

<p>abiga enda idee edasiandmisel;</p> <p>8) Rakendab õpitud kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel;</p> <p>9) Rakendab loomisel digivahendeid (telefoni kaamera,jm).</p> <p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) Kirjeldab ja mõtestab visuaalteose olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, sümboleid, meeleolu) vastavalt ülesandele õpitud sõnavara piires;</p> <p>2) Selgitab õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööprotsessi, tuues välja töökäigu ning põhjendades oma valikuid.</p> <p>3) Annab klassikaaslaste teostele tagasisidet, põhjendab enda arvamust (Räägi, mis sulle teise töös meeldib?).</p>	<p>kirjasüsteemid, mõisaarhitektuur, taluarhitektuur.</p> <p><u>Jätkusuutlik mõtteviis:</u></p> <p>keskkonnamõju, säästlikkus, digiprügi, töövahendite säästlik kasutamine ja hooldamine.</p> <p><u>Kunstielu:</u></p> <p>muuseumi haridusprogrammid, näitused.</p> <p><u>Autorsus:</u></p> <p>autoriõigused, kujutise salvestamine ja jagamine.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <p>joonistamine, maalimine, värvusõpetus, figuuri proportsioonid, kollaaž, kunstiteose analüüs, muude maade kunst, maketi valmistamine, kunstiajalugu, valikteemad.</p>
<p>6. KLASS</p>	
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)</p>

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) Kirjeldab visuaalkultuuri ilminguid linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknad, jm.
- 2) Tunneb ära varaste kõrgkultuuride ajaloolisi kunstiteoseid (nt koopamaal, püramiid, tempel, jms).
- 3) Teab mõisteid: graafika, kirjatüüp, tsentraalperspektiiv, värvusperspektiiv, proportsioonid.
- 4) Käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult.
- 5) Teab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise tähtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid.
- 6) Märkab ja kirjeldab ruumikeskkonna suurust, vormi ja materjalikasutust.
- 7) Selgitab oma loodud digitaalkujutiste avalikustamisega seotud tagajärgi ja ohtusid.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

- 1) Sõnastab probleemi võimalikud põhjused.

Õppesisu:

Igapäevane visuaalkultuur:

arvutimängud, riietus, vaateaknad, maakaart.

Baaselemendid:

punkt, joon, kujund, pind, tekstuur, värv, vorm, ruum. materjal.

Kompositsioonipõhimõtted:

liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed.

Kompositsiooni kirjeldus:

suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.

Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus:

horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, sile, kare.

Perspektiiv:

tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv.

- 2) Seab õpetaja abiga lähteülesande ja tegevusplaani.
- 3) Rakendab abijooni figuuri ja tsentraalperspektiivi kujutamisel.
- 4) Leiab ideid praktilisteks töödeks iseenda elust ja teistest õppeainetest.
- 5) Teab, mis on kavand ning tunneb kavandamise põhimõtteid ja eesmäärke.
- 6) Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste loomisel kunstitehnikaid (nt modelleerimine, voltimine, makett, joonestamine jms), vahendeid isikupärasel viisil ning tunneb eelnevalt õpitud kompositsiooni põhimõtteid.
- 7) Pakub ise teemasid ning teostamise võimalusi enda huvide ja loomingu väljendamiseks.
- 8) Loob enda teose teadlikult uurides ja analüüsides teemapõhiseid materjale (nt raamatud, õpikud ja muud infoallikad) ning kavandades enda ideed ja kombineerides neid omavahel.
- 9) Tunneb vabavalaliste programmide ühiseid tööriistu ja oskab neid uurides enamasti iseseisvalt erinevates olukordades rakendada.
- 10) Valib oma idee teostamiseks (vajadusel õpetaja abiga)

Ruumiillusiooni loomise põhimõtted:

kattumine, suurus.

Liikumise mulje loomine:

liikuvad poosid, liikumise kujutamine.

Värviteooria:

koloriit, primaar ja sekundaarvärvid, soojad ja külmad toonid.

Kaadriplaanid:

üldplaan, detail, esiplaan, tagaplaan.

Kunstiliigid:

joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, arhitektuur, disain, installatsioon, kirjatüüp.

Kunstižanrid:

portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjöörivaade.

Kujutavus:

figuraalne, abstraktne.

Kunstiga seotud elukutsed:

sobiva väljendusvahendi.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) Kirjeldab ja mõtestab visuaalteose olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, sümboleid, meeleolu).
- 2) Leiab kunstikultuuri seoseid muude valdkondadega nii ajaloost kui tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele.
- 3) Analüüsib stiliseeritud kujundeid ja sümboleid.
- 4) Analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma teost ja tööprotsessi.

kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, disainer.

Kunstiajalugu:

tänavakunst, varased tsivlisatsioonid.

Jätkusuutlik mõtteviis:

keskkonnamõju, säästlikkus, digiprügi, töövahendite säästlik kasutamine ja hooldamine.

Teabe otsimine ja infokeskkonnad:

muuseumide ja galeriide kodulehed.

Kunstielu:

muuseumi haridusprogrammid, näitused.

Autorsus:

autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine.

Praktilised tööd:

joonistamine (abstaraktne, realistlik), maalimine (guašš, akvarell), op-kunst, kunstiteose analüüs, perspektiiviõpetus (koondumine ühe punktiga), maketi valmistamine, kunstiajalugu, visuaalkunsti liigid,

	kollaaž, pea proportsioonid, valikteema.
7. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Leiab internetist lihtotsinguga infot kunstnike, kunstiteoste või ajastute kohta, kasutab internetis täpsustatud pildiotsingut. 2) Teab eri disainivaldkondi (näiteks tootedisain, tööstusdisain, graafiline disain, jne) 3) Tuvastab visuaalkultuuris levinumaid värvikasutusega seotud tavapärasid (<i>näiteks hooaegadega seotud värvid riidemoes</i>). <p>Plaanimine ja ideede arendamine; loomine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Leiab oma teose jaoks ideid päevakajalistest või 	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Igapäevane visuaalkultuur</u></p> <p>digitaalsed keskkonnad, märgid ja sümbolid.</p> <p><u>Kujutamise baaselemendid</u></p> <p>punkt, joon, kujund, pind, tekstuur, värv, ruum, mass, materjal, jm.</p> <p><u>Kompositsioon:</u></p> <p>kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed.</p> <p><u>Kompositsiooni kirjeldus:</u></p> <p>suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p> <p><u>Joone, kujundi, vormi ja tekstuur:</u></p>

ajaloosündmustest.

- 2) Teeb töö kavandamisel kirjalikke ja visuaalseid märkmeid.
- 3) Teab, et kavand on üldistatud ning rakendab seda teadmist tööprotsessis.
- 4) Märkab ja kirjeldab teda ümbritsevaid probleemolukordi.
- 5) Uurib näiteid kuidas on sama või sarnast probleemi varasemalt lahendatud.
- 6) Tutvub erinevate uurimisviiside (*näiteks vaatlus, küsitlus*) võimalustega.
- 7) Õpilane teab, et isikupärasus on väärtuslik ja püüab luua omapäraseid kunstitöid.
- 8) Loob mitmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt.
- 9) Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid enamasti teadlikult või õpetaja abiga.
- 10) Tunneb loomingu esitlemise põhimõtteid.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) Analüüsib tarbeeset funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja

horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, sile, kare, krobeline.

Perspektiiv:

tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv.

Värviteooria:

koloriit, vastandvärvused.

Ruumiillusiooni loomine:

kattumine, teravus, suurus.

Liikumise mulje loomine:

liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine.

Kaadriplaanid:

üldplaan, keskplaan, detail, taust, esiplaan, tagaplaan.

Kunstiliigid:

joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, ready-made, installatsioon, trükigraafika, origami, modelleerimine, makett.

esteetilisuse aspektist.

- 2) Selgitab oma tööd.
- 3) Kirjeldab teose ainest, meediumi ja vormi.

Kunstižanrid:

portree, maastikuvaade, interjöörivaade

Kujutavus:

figuraalne, abstraktne.

Tarbeesemed ja levinumad materjalid:

looduslikud ja tehismaterjalid.

Kavandamine

kavand, abijooned, mõistekaart, plakat.

Info leidmine

Google'i pildiotsing, veebientsüklopeediad.

Kunstiajalugu

käsikirjad, ornamendid, renessanss, realism, impressionism,

Kunstielu:

muuseumi haridusprogrammid, näitused.

Praktilised tööd:

	<p>joonistamine (abstaraktne, realistlik), maalimine (guašš, akvarell), op-kunst, kunstiteose analüüs, perspektiiviõpetus, mullaži valmistamine, kunstiajalugu, kollaaž, valikteema.</p>
8. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kasutab info leidmiseks sõnastikke ja entsüklopeediaid, nii raamatutena kui digitaalseid andmebaase. 2) Otsib tedlikult erinevatest infoallikatest vajalikku informatsiooni. <p>Plaanimine ja ideede arendamine; loomine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Leiab oma teose jaoks ideid läbi eneserefleksiooni. 2) Loob storyboardi joonistades või digivahendeid kasutades. 	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Igapäevane visuaalkultuur:</u></p> <p>digitaalsed keskkonnad, märgid ja sümbolid.</p> <p><u>Kujutamise baaselemendid:</u></p> <p>punkt, joon, kujund, pind, tekstuur, värv, ruum, mass, materjal.</p> <p><u>Kompositsioonipõhimõtted:</u></p> <p>kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed.</p> <p><u>Kompositsiooni kirjelduseks:</u></p> <p>suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p>

- 3) Märkab ja tuvastab igapäevaelu probleemi, mis teda kõnetab.
- 4) Loob mitmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt või kavandades
- 5) Laiendab enda ideed kavandamise protsessis.
- 6) Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult.
- 7) Toetab töö pealkirjaga oma sõnumit või ideed.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) Analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, peamised sümbolid, kontekst).
- 2) Analüüsib ruumilist keskkonda funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist.
- 3) Kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib enamasti eriarvamusi.

Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus

horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare.

Perspektiiv:

kahe koondumispunktiga ruum, maastik.

Värviteooria:

koloriit.

Ruumiillusiooni loomine:

kattumine, teravus, suurus.

Liikumise mulje loomine:

liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine.

Kaadriplaanid:

üldplaan, keskplaan, detail, taust, esiplaan, tagaplaan.

Kunstiliigid:

joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, disain, arhitektuur,

sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, ready-made, installatsioon, trükigraafika, origami, modelleerimine, makett.

Kunstižanrid:

portree, linnavaade, maastikuvaade, interjöörivaade.

Kujutavus:

figuraalne, abstraktne.

Etikett:

nimesilt (autori nimi, teose nimi, tehnika, mõõdud, aasta)

Tarbeesemed ja levinumad materjalid:

looduslikud ja tehismaterjalid.

Kavandamine

kavand, visand, abijooned, mõistekaart, plakat, värvikaart.

Info leidmine

Google'i pilditsing, veebientsüklopeediad.

Kunstiajalugu

juugendstiil, kaasaegne kunst.

	<p><u>Kunstielu:</u></p> <p>muuseumi haridusprogrammid, näitused.</p> <p>Praktilised tööd:</p> <p>joonistamine (abstaraktne, realistlik), maalimine (guašš, akvarell), op-kunst, kunstiteose analüüs, perspektiiviõpetus, maketi valmistamine, kunstiajalugu, graafika, prügikunst, valikteema.</p>
9. KLASS	
Õpitulemused	Õppesisu (sh praktiliste tööde loetelu)
<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Seostab eri ideoloogilisi sümboleid vastava ajastuga ja teab nende tähendust. 2) Seostab kunstnikku ja kunstiteost selle loomiskeskkonnaga. 3) Leiab kunstiteose omadused, mis väljendavad nii loomise keskkonna kui kunstniku ideid. 	<p>Õppesisu:</p> <p><u>Igapäevane visuaalkultuur:</u></p> <p>märgid ja sümbolid.</p> <p><u>Kujutamise baaselemendid</u></p> <p>punkt, joon, kujund, pind, tekstuur, värv, ruum, mass, materjal, (maakunst).</p> <p><u>Kompositsioonipõhimõtted:</u></p>

4) Külastab iseseisvalt kunstinäitust või- sündmust.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

- 1) Rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina.
- 2) Teab ideede selekteerimise meetodeid (näiteks sõelumine küsimuste abil, plussid, miinused)
- 3) Sõnastab oma teose kontseptsiooni.
- 4) Loob mitmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja kavandades.
- 5) Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult.
- 6) Loob näituse kaasteksti, etiketid ja esitluse viisi.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) Mõtestab disaininäiteid funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist.
- 2) Põhjendab oma töö sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi

kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant.

Kompositsiooni kirjelduseks:

suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.

Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus:

horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare.

Värviteooria:

koloriit.

Ruumiillusiooni loomine:

kattumine, teravus, suurus.

Kunstiliigid:

joonistus, maal, skulptuur, foto, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, installatsioon, origami, modelleerimine, makett.

otsuseid.

- 3) Kirjeldab, analüüsib, tõlgendab ja hindab kunstiteoseid (nende ainest, meediumi, vormi ja konteksti).
- 4) Uurib teose loomise konteksti – sotsiaalne kontekst, ajalooline.

Kunstižanrid:

portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjööri vaade.

Kujutavus:

figuraalne, abstraktne

Disaini baaselemendid:

värv, vorm, materjal, otstarve, funktsionaalsus, tootedisain, tarbija.

Info leidmine

Google'i pildiotsing, veebientsüklopeediad.

Kunstiajalugu:

nüüdiskunst.

Kunstielu:

muuseumi haridusprogrammid, näitused.

Praktilised tööd:

joonistamine (abstraktne, realistlik), maalimine (akvarell), kunstiteose analüüs, ex libris, inimese keha luustik, tootedisain, maketi

	valmistamine, kunstiajalugu, visuaalse kunsti liigid, pisiplastika, näituse külastus, valikteema.
--	---